

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ

МИНИСТЕРСТВО НА ОКОЛНАТА СРЕДА И ВОДИТЕ

ИНФОРМАЦИЯ

от

ПЕТЪР ДИМИТРОВ - Министър на околната среда и водите

ОТНОСНО: Оперативното управление на водите на национално ниво в Р. България

I. СЪСТОЯНИЕ НА ВОДИТЕ В СТРАНАТА ЗА М. МАЙ 2024 Г.

Общият обем на речния отток в страната за месец май е 1 653 млн. м³. Стойността му е с 56% повече от предходния месец и с 9% повече спрямо май 2023 година.

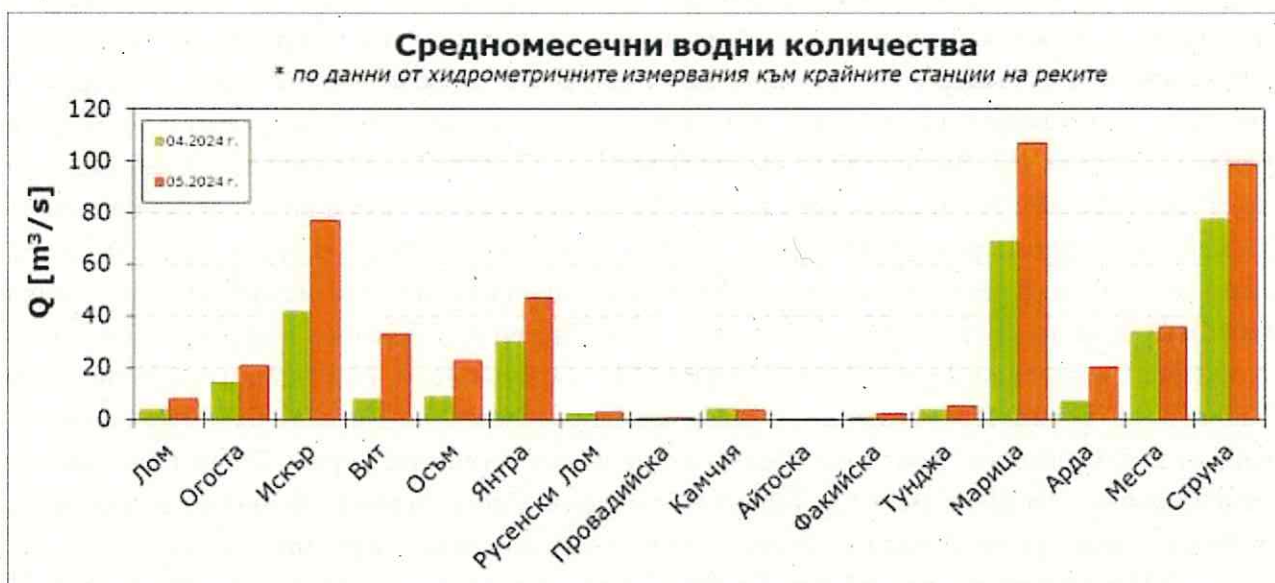
В **Дунавския водосборен басейн** обемът на речния отток за изминалия месец е 758 млн. м³, което е с 93% повече от месец април и почти съвпада с този от м. май 2023 година. В резултат на валежи от дъжд, в периодите 3-5, 8-11, 12-14 и 22-24 май са регистрирани повишения на речните нива в по-голямата част от басейна: през периода 3-5 май – във водосборите на р. Искър с до 154 см, р. Вит с до 129 см, р. Осъм с до 326 см и р. Янтра с до 162 см; през периода 8-11 май – във водосборите на р. Искър с до 69 см, р. Вит с до 61 см, р. Осъм с до 150 см и р. Янтра с до 63 см; през периода 12-14 май – във водосбора на р. Искър с до 50 см, р. Осъм с до 50 см, р. Янтра с до 72 см и р. Русенски Лом с до 57 см; в периода 22-24 май – във водосбора на р. Искър с до 137 см, р. Вит с до 146 см, р. Осъм с до 208 см и р. Янтра с до 76 см. В резултат на значителни и интензивни валежи са регистрирани наводнения: на 8 май – в части от гр. София, гр. Ботевград, гр. Плевен и с. Делейна; в периода 12-13 май – в община Свищов; на 22 май – в гр. София, общ. Божурище, с. Рибарица, гр. Севлиево, гр. Габрово, гр. Троян. През изминалия месец средномесечните водни количества на по-голяма част от наблюдаваните реки в басейна са около и под месечните норми. Водните количества на р. Искър при гр. Нови Искър, р. Малък Искър при с. Своде, всички станции от водосбора на р. Вит, р. Осъм при гр. Троян и р. Росица при гр. Севлиево са над нормата за м. май.

В **Черноморския водосборен басейн** обемът на речния отток за месец май е 63 млн. м³, което е с 62% повече от предходния месец и с 39% повече от обема за май 2023 година. В резултат на валежи в периодите 1-5 и 9-14 май са регистрирани повишения на речните нива в басейна. Значителни са били те през периода 3-5 май във водосбора на р. Факийска – 213 см. През втората половина от месеца речните нива на реките в басейна са се понижавали или са останали без съществени изменения, като в резултат на валежи, в периода 27-31 май са регистрирани незначителни повишения (до 18 см) на северночерноморските реки. През м. май средномесечните водни количества на реките в басейна са под месечните норми.

В Източнобеломорския водосборен басейн обемът на речния отток за май е 414 млн. м³, което е с 36% повече спрямо април и с 43% повече спрямо май 2023 година. През по-голямата част от изминалия месец речните нива в басейна са останали без съществени изменения или са се понижавали. По-съществени повишения на нивата, в резултат на валежи от дъжд, са регистрирани в периодите 3-5, 8-11 и 22-23 май: през периода 3-5 май – във водосбора на р. Тунджа с до 68 см, р. Марица с до 93 см и р. Арда с до 59 см; през периода 8-11 май – във водосбора на р. Тунджа с до 35 см, р. Марица с до 40 см и р. Арда с до 54 см; в периода 22-23 май – във водосбора на р. Тунджа с до 80 см, р. Марица с до 47 см и р. Арда с до 45 см. В резултат на интензивни валежи на 8 май е регистрирано наводнение в с. Скобелево (общ. Павел Баня). През май средномесечните водни количества на почти всички реки в басейна са под месечните норми. Над нормата за месеца са средномесечните водни количества на р. Чепинска при гр. Велинград, р. Въча при гр. Девин и р. Арда при с. Вехтино.

В Западнобеломорския водосборен басейн обемът на речния отток за изминалия месец е 419 млн. м³, което е с 29% повече от този за април и с 2% повече от този за май 2023 година. През по-голямата част от месец май речните нива в басейна са останали без съществени изменения или са се понижавали. Повишения на речните нива, в резултат на валежи от дъжд, са отчетени в периода 3-5 май във водосбора на р. Струма с до 66 см и в периода 20-23 май във водосборите на р. Струма с до 47 см и р. Места с до 38 см. През май средномесечните водни количества на по-голямата част от реките в басейна са около и под месечните норми. Над нормата за май са средномесечните водни количества на р. Речица при с. Ваксево и р. Струма при гр. Перник.

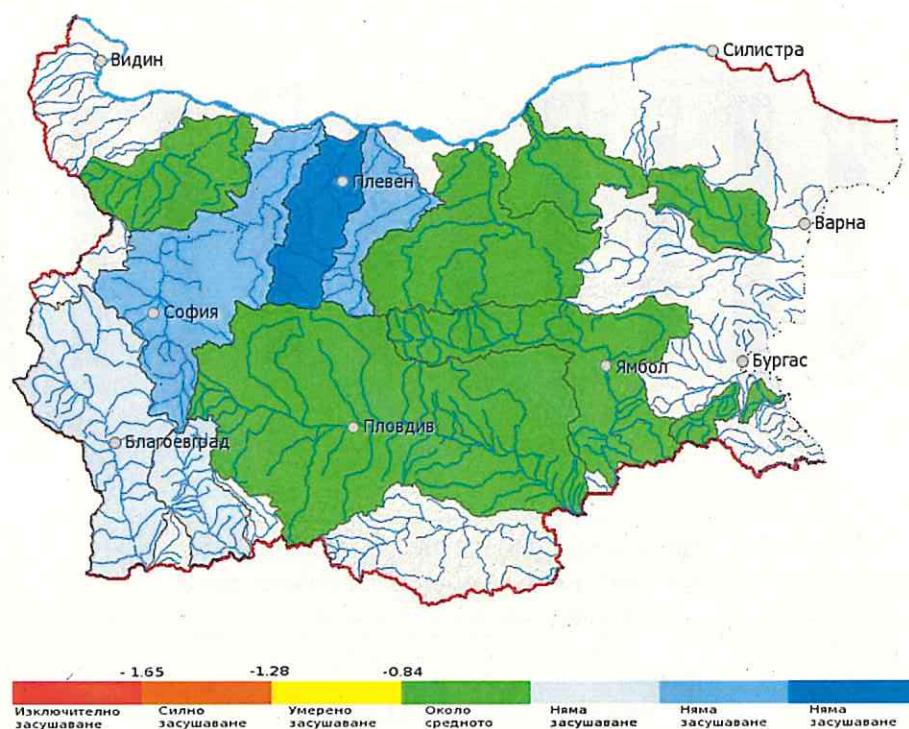
2. РЕКА ДУНАВ

Средномесечните водни стоежи за месец май на р. Дунав при измервателните пунктове в българския участък са около 50 % под нормите за месеца. Спрямо предходния месец водните стоежи на реката са с 42 до 52 см по-ниски.

3. СТОЙНОСТ НА ИНДЕКСА НА ЗАСУШАВАНЕ

НИМХ ежемесечно изчислява стойността на индекса на засушаване SRI, на база предварително определени средномесечни водни количества по поречия. За месец май 2024 г. индексите са, както следва:

- около средното засушаване – по поречието на реките: Огоста, Янтра, Русенски Лом, Провадийска, Факийска, Ропотамо, Тунджа и Марица;
- в останалите поречия няма засушаване.

II. СЪСТОЯНИЕ НА ВОДИТЕ ЗАРЕГУЛИРАНИ В КОМПЛЕКСНИТЕ И ЗНАЧИМИ ЯЗОВИРИ ПРЕЗ м. МАЙ 2024 г.

В Министерството на околната среда и водите ежедневно се следи състоянието на водите зарегулирани в комплексните и значими язовири, по приложение № 1 към чл. 13, ал. 1, т. 1 от Закона за водите, на базата на ежедневна информация, постъпваща от дружествата експлоатиращи язовирните стени и съоръженията към тях. Съгласно приложение № 1 към чл. 13 ал. 1, т. 1 от Закона за водите, комплексните и значими язовири са 52 броя. **Сумата от наличните в тях завирени обеми към 31 май 2024 г. е 4 391,4 млн. м³ и представлява 67,2% от сумата на общите им обеми. Сумарният завирен обем към 31 май 2024 г. е приблизително с 5,5% по-голям спрямо 30 април 2024 г. и с 9,5% по-малък спрямо обема към 31 май 2023 г.**

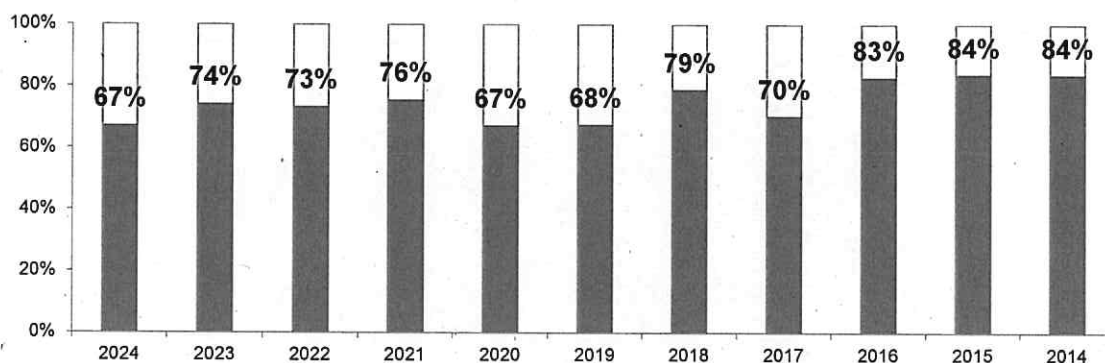
Част от язовирите са със значително по-ниско запълване спрямо същия период на предходни години, а именно: комплексните и значими язовири, водите от които се използват за питейно-битово водоснабдяване - „Камчия“, „Ясна поляна“, „Асеновец“, „Тича“ и по-голямата част от комплексните и значими язовири; водите от които се използват за напояване, в т.ч. „Рабиша“, „Огоста“, „Горни Дъбник“, „Ястребино“, „Бели Лом“, „Тича“, „Георги Трайков“, „Жребчево“, „Тракийец“ и „Пясъчник“.

През месец май е преливал яз. „Пчелина“ без опасност за населението и инфраструктурата в района.

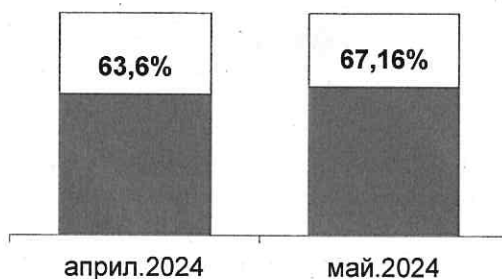
Към 31 май със 100% запълване е яз. „Пчелина“; със запълване над 90% са язовирите: „Среченска бара“, „Христо Смирненски“, „Боровица“, „Студена“, „Дяково“, „Карагьол“, „Кричим“ и „Розов кладенец“. Осигурена е проводимостта на речните легла до 500 метра след язовирните стени.

Изпускането на води от комплексните и значими язовири е съобразено с проводимостта на речните легла в съответствие с чл. 142 от Закона за водите.

Процент на запълване на комплексните и значими язовири за май 2024 - 2014 г.

За периода 30.04.2024 - 31.05.2024 г. наличният завирен обем в язовирите се е увеличил с 229,7 млн.м³.

Наличните завирени обеми в комплексните и значими язовири, в края на месец май са, както следва:

- язовири, от които водите се използват за питейно-битово водоснабдяване – 74,9% от общия им обем.
- язовири, от които водите се използват за напояване – 52,1% от общия им обем;
- язовири, от които водите се използват за енергетика – 79,9% от общия им обем.

От получените данни на регистрираните общи притоци на водосборите към комплексните и значими язовири за изминалите пет месеца на 2024 г., може да се направи следната приблизителна оценка:

- с обезпеченост 50 % – условия на средна по влажност година са притоците към язовирите: „Искър“, „Бели Искър“, „Белмекен“, „Чаира“, „Батак“, „Въча“, „Студена“, „Дяково“, „Пчелина“ и „Панчарево“;
- с обезпеченост 75% – условия на средно суха година са притоците към язовирите: „Огоста“, „Бели Лом“, „Домлян“, „Голям Беглик“, „Широка поляна“ и „Цанков камък“;
- с обезпеченост 95% – условия на суха година са притоците към всички останали комплексни и значими язовири.

III. КОМПЛЕКСНИ И ЗНАЧИМИ ЯЗОВИРИ, ВОДИТЕ ОТ КОИТО СЕ ИЗПОЛЗВАТ ЗА ПИТЕЙНО-БИТОВО ВОДОСНАБДЯВАНЕ

Сумарният завирен обем на язовирите, от които водите се използват за питейно-битово водоснабдяване към 31 май 2024 г. е 1 164,4 млн. м³, което представлява 74,9% от общия им обем и е приблизително с 6,6% по-голям спрямо обема към 30 април 2024 г. и с 7,4% по-малък от обема към 31 май 2023 г.

Степента им на напълване е, както следва: яз. „Искър“ – 88,9%, яз. „Бели Искър“ – 61,8%, яз. „Среченска бара“ – 98,5%, яз. „Христо Смирненски“ – 90,5%, яз. „Йовковци“ – 78,0%, яз. „Тича“ – 55,8%, яз. „Камчия“ – 67,1%, яз. „Ясна поляна“ – 63,9%, яз. „Асеновец“ – 57,4%, яз. „Боровица“ – 98,1%, яз. „Студена“ – 93,3%, яз. „Дяково“ – 94,2%, яз. „Порой“ – 12,0% и яз. „Ахелой“ – 32,4%.

IV. ПРЕДПРИЕТИ МЕРКИ В ТОВА ЧИСЛО С МЕСЕЧНИЯ ГРАФИК ЗА ИЗПОЛЗВАНЕ НА ВОДИТЕ ОТ КОМПЛЕКСНИТЕ И ЗНАЧИМИ ЯЗОВИРИ

След анализ и преценка в съответствие с разпоредбите на чл. 53 от Закона за водите и приоритетите посочени в чл. 50, ал. 4 на ЗВ, с изготвяне на месечния режимен график за използване на водите на комплексните и значими язовири за м. май 2024 г. са предприети необходимите мерки за редуциране на заявките на водоползвателите, с цел разпределение на ресурса през цялата година.

По отношение водовземането за питейно-битово водоснабдяване, във връзка с ниския обем и малък приток, в съответствие с утвърдения годишен график за 95% обезпеченост на притока и реално използваните през предходни години водни обеми, са редуцирани заявките на водоползвателите от яз. „Асеновец“ (като останалото количество следва да се осигури от алтернативни подземни водоизточници), яз. „Камчия“, яз. „Ясна поляна“, яз. „Тича“ и яз. „Ястребино“.

По отношение водовземането за напояване, предвид ниските обеми в язовирите използвани за напояване, заявките на „Напоителни системи“ са редуцирани, в съответствие с утвърдения годишен график за 2024 година и в съответствие с реалното водовземане за напояване през предходни години от язовирите „Ястребино“, „Тополница“, „Тича“, „Горни Дъбник“, „Копринка“, Жребчево“, „Домлян“ и „Пясъчник“. Министерство на земеделието и храните и „Напоителни системи“ ЕАД са уведомени, че при продължаване на тенденцията за

малък приток към язовирите, заявените води за напояване ще бъдат редуцирани, в съответствие с утвърдения годишен график за 2024 г., като следва да предприемат всички необходими действия за акумулиране на водни обеми в язовирите, намаляване на загубите по каналната мрежа и недопускане разхищението на води, както и своевременно да уведомят всички потенциално засегнати водоползватели.

По отношение водовземането за производство на електроенергия, поради нисък обем в язовирите, заявките на НЕК ЕАД са редуцирани на яз. „Александър Стамболийски“ и яз. „Батак“, не са разрешени води за електропроизводство от яз. „Копринка“.

Действията на МОСВ са насочени към балансирано разпределение на наличния ресурс и насърчаване на устойчивото му използване и опазване. При недостатъчен приток, чрез месечните графици се осигурява единствено равномерно разпределение на оставащия ресурс в язовирите, като това няма да гарантира с необходимата обезпеченост водопотреблението.

Предвид наблюдаван голям приток, постъпващ в яз. „Искър“ и предстоящ планиран ремонт на ВЕЦ „Кокаляне“, с цел плавно освобождаване на обем от язовира за предпазване от вредното въздействие на водите, с изменение на месечния график са отпуснати допълнително 5,000 млн. м³ вода за електропроизводство.

За осигуряване на напояването от яз. „Горни Дъбник“, отчитайки приоритетността на водовземането и прогнозата за очаквани валежи през м. май 2024 година, са разрешени допълнително 0,600 млн. м³ вода за напояване, с цел обезпечаване на поливните култури.

Във връзка с предстоящо извеждане и рехабилитация на ХГ1, което налага поддържане на по-нисък обем в язовир „Огоста“, са отпуснати допълнително 1,000 млн. м³ за електропроизводство.

ПЕТЪР ДИМИТРОВ

Министър на околната среда и водите

